

שזיתי ה' לנגדי תמיד

פרשת שלה

שיחה על מהות
ארץ ישראל
והניסיון
שבכניסה
אליה

בלבבי משבן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 ישראל | 605.313.6660 USA

נערך על ידי תלמיד

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:
03-5480529

לאזנה לשיעור בקול הלשון

ישראל 073-295-1245
USA 605-313-6660

שיחת השבוע 065 - פרשת שלח,
ארץ ישראל, תשע"ח.

ומקשישים: כוכבית [*]

סולמית [#] -

[מספר שיעור] - 33535547

סולמית [#]

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה

ישראל: 1-800-28-28-28

USA +972-2-5025580

יש לציין מספר קרן:

בלבבי משכן אבנה - 4387

© כל הזכויות שמורות
מספר ישיר לשמיעת
השיעורים בקול הלשון:
ישראל 073-295-1245
USA 605.313.6660

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

במדבר יג, ב

פרשת השבוע פרשת שלח - "שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען" - אני איני מצווה אותך, אם רצונך שלח, כמו שאומר רש"י. יש דברי חז"ל: "כדעתך" - משה רבנו שולח י"ב מרגלים לארץ ישראל.

הניסיון שבעלייה לארץ ישראל

ארץ ישראל, כמו שאומרים חז"ל, גבוהה מכל הארצות כולן. על כן נקראת עלייה לארץ ישראל - כי היא גבוהה מכל הארצות. וכל עלייה ועלייה שאדם עולה בה, יש בה ניסיון - לשון "נס להתנוסס", דבר הגבוה הנמצא למעלה. כל עלייה חובקת בתוכה מציאות של ניסיון. וא"כ עצם המציאות להיכנס לא"י - שהיא דייקא עלייה - בהכרח שיש בה ניסיון. ניסיון של כניסה לארץ ישראל. וכשם שהיה ניסיון בדור המדבר במרגלים בכניסה לא"י, כך כסדר - כל פעם שבאים להיכנס לא"י, לחיות בתוך א"י - יש מציאות של ניסיון.

ארץ ישראל - מקום של ראש ומוחין

ננסה להתבונן ולהבין ביתר ביאור, בס"ד, מהו הניסיון שיש בעצם המהות של הכניסה לא"י ובישיבה בה. הגמרא אומרת בסנהדרין (לח ע"א) שכשהקב"ה ברא את האדם, וייצר אותו עפר מן האדמה - מאיפה נלקח אותו עפר? אומרת הגמרא: ראשו של האדם נלקח מעפר ארץ ישראל, גופו מבבל, ושאר אבריו מכל הארצות כולן. נמצא שהאיבר העיקרי - הראש - נברא מאדמת א"י. וא"כ ארץ ישראל היא במדרגה של ראש - וזה המהות של א"י: ראש. ואם ראשו של

אדם הראשון נברא מא"י - זה לא במקרה. לא רק מפני שראש הוא דבר חשוב וא"י מקום חשוב, אלא עומקם של דברים - שהראש נברא מא"י כי מהות א"י היא מהות של ראש. מקום של מוחין - "ואמלא אותו בחוכמה, בתבונה ובדעת". אלו כוחות המחשבה שנמצאים באדם. ולפיכך לשון חז"ל כידוע: אוירא דא"י מחכים. מה שורש הדבר? - כי מדרגת א"י היא מדרגה של ראש. וכשם שבראש יש מציאות של מוחין, כך גם בא"י - מציאות של גילוי מוחין. אוירא דא"י מחכים - זה מהותה של א"י בהבחנה של ראש, של חוכמה.

ההבדל בין ארץ מצרים לא"י - השגחה לעומת עמל

אבל יתר על כן - נאמר בפסוק: "לא כארץ מצרים אשר יצאת משם - אשר תשקה ברגלך כגן הירק". ארץ מצרים שלא יורדים בה גשמים - הנילוס עולה ומשקה. לעומת זאת, א"י - "ממטר השמים תשתה מים" - "ארץ אשר ה' אלוך דורש אותה תמיד - עיני ה' אלוך בה מראשית שנה ועד אחרית שנה". כלומר, ההשגחה - עיני ה' - זו ההשגחה העליונה הקבועה על ארץ ישראל.

ההבדל העמוק בין ארץ מצרים לכניסה לא"י - במובן החיצוני: מצרים - "השקית ברגלך"; א"י - ממטר שמים. אבל ההגדרה העמוקה: מצרים - עבודת קרקע של עמל ויגיעה, כפי שנתקלל אדם הראשון בצאתו מגן עדן - "בזיעת אפיך תאכל לחם". אבל בא"י - גם עבודת האדמה היא תחת השגחה עליונה. עבודת הכפיים אינה ככל הארצות. בא"י - שורש השפע הוא בזריעה מתוך אמונה - "מאמין בחי עולמים וזורע". הזריעה נעשית מתוך הכרה ש"עיני ה' אלוך בה". וא"כ גם עבודת הקרקע של א"י - היא בעיקר מהשגחת ה', ולא מהכוח האנושי בלבד. זהו סדר זרעים - בעיקר בא"י.

העמל הכפיים של א"י - זריעת הקרקע - איננה מלאכה טבעית בלבד. האדם עושה פורתא, אבל הקב"ה גומר בעדו. הצמיחה באה מהשגחת ה'. וכפי שנתבאר: "אורא דא"י מחכים", וראשו של אדם הראשון נברא מא"י - מה שמצמיח בא"י הוא האוויר שלה. כל דבר שצומח יונק מאווירה. כך גם הפירות שצמחו ונשתבחו בהם המרגלים - הם פירות שצמחו מההשגחה, מהחכמה, מהאורא דא"י. זהו השבח שבפירות. וזהו ההבדל הגדול בין פירות א"י לכל הפירות שבעולם.

אווירה של חכמה - מול רוח שטות

ולפיכך חז"ל אומרים: "אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות". כך הוא בכל החטאים. אבל חטא ביחס לא"י - כמו שהיה במרגלים, וכמו שקיים בכל דור - נוגע במיוחד לעניין של חכמה. שהרי אורא דא"י מחכים - מקום של ראש, של מוחין, של עיני העדה - חכמי הדור. וככל שיש בא"י גילוי חכמה - כך כנגדו קיים ניסיון של שטות. "כל הגדול מחברו - יצרו גדול ממנו" - כי זה לעומת זה עשה אלוקים. כפי שיעור גדלות החכמה - כך שיעור גדלות היצר ולפי זה, בא"י - שהיא מקום של ראש - ככל שהארת החכמה גדולה, כך כח השטות שמולה - גדול. אור התורה בוקע ממקום הארון, מקודש הקודשים. משם יוצאת תורה. וכפי שיעור הארה - כך גם עומק השטות. המרגלים - כולם אנשים חשובים, אנשי שם - אך הניסיון היה חזק. הנפילה שלהם - מתוך עומק הניסיון - ימותו פגריכם במדבר. עומק הניסיון - הוא חכמה מול רוח שטות.

וכך גם ברוח שטות של כל אדם - יש שני מישורים: או שהחכמה מסתלקת (כמו שוטה ממש), או שהחכמה מתעקמת - דעת לא ישרה. כמו שנאמר: "אלוקים עשה את האדם ישר, והם ביקשו חשבונות רבים". וכאשר החכמה

מתעקמת - הדעת הופכת לדעת נחש - דעת עקלתון. זהו הניסיון של המרגלים - לא רק הסתלקות חכמה, אלא עיוות הדעת. "בני ענק ראינו שם", ועוד, כדברי חז"ל.

שליחות לדעתך - בין דעת דקדושה לדעת דקלקול

וביאור הדברים - שבא"י מונחת קדושה, ולעומתה קליפה. אוירא דא"י מחכים - אבל יש מולו רוח שטות. זהו דברי רש"י: "שלח לך אנשים" - לדעתך. תלוי בדעת דמשה. אבל ערב רב עלה עמהם - דעת דקלקול. ערב רב - גימטריה דעת - אבל דעת של קלקול, של חשבונות רבים. היפך "אלוקים עשה את האדם ישר".

זהו העומק של הניסיון - אם השליחות נעשית מדעת משה - שליחות של קדושה. אבל אם לא - היא עלולה ליפול לדעת של נחש. זה מה שקרה לעשרה מרגלים - הפכו לשלוחים של ערב רב, וראו את הארץ שלא כראוי.

לפי זה, כל כניסה לא"י - היא כניסה למדרגת ראש. לניסיון של דעת. האם דעת דקדושה או ח"ו דעת דקלקול. כשם שבכניסה הראשונה לא"י, רבים מישראל לא זכו ונפלו במדבר - כך גם בכל דור. גם באחרית הימים - אם זכו, עולים על ענני שמיא. אם לא - עולים בדעת דנחש, בדעת הערב רב.

ואף שמבחוץ זה נראה כהתעוררות לאומית - בפנימיות זו הנהגה של דעת דקלקול. ואף על פי כן - הכל בהשגחת ה', שענינו בארץ מראשית שנה ועד אחרית שנה. אבל ההתגלות מתלבשת בלבושים של קליפה - ודעת דקלקול מובילה את העם.

ולכן, מי שנמצא בא"י - עומד בניסיון גדול: לחיות בצד העליון של א"י - בטעם העליון - במדרגת ראש. או ליפול בהשכלה, בדעת של חיצוניות, של ערב רב. מי שאין

לו עין בוחנת - רואה צורך פרנסה. מי שיש לו עין - רואה הנהגה שלימה של דעת נחש.

זהו אותו ניסיון שהיה בפרשת שלח - חוזר בדרא בתראה. המרגלים - מול משה. והפנים העמוקות - חוזרות תמיד

ומי שמבין את עומק הניסיון - יכול להידבק ברוח אחרת, כמו יהושע וכלב. יהושע - קשור למשה. כלב - משתטח בקברי האבות. שניהם - קשורים לשורש נשמות ישראל. והם ראו את הארץ דרך רוח הקודש - דרך אורא דא"י מחכים.

"והבדיל אתכם מן העמים להיות לו" - זהו ההבדל. האומות נצטוו בז' מצוות, וישראל בתרי"ג - שהיא חוכמתכם ובינתכם. אם מצטרפים לדעת הערב רב - הכל מתערבב. ואז - "בני ענק ראינו שם" - רואים את האומות כגדולים.

שמירת הדעת - הדרך ל"תורה חדשה"

אבל לעתיד - "תורה חדשה מאיתי תצא", "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". מי יזכה לכך? - רק מי ששמר על דעתו. שלא נתן לחכמה זרה לחלחל לתוך דעתו. שהעמיד מסך ברור בין דעת הקודש לדעות חיצוניות.

מי שממלא את מחשבתו רק בתורה, רק בהנהגת ה', רק ברצון להכיר את בוראו - מוחו יישאר טהור, צרוף. ועל גבי אותו מוח - תאיר התורה החדשה.

אבל אם הכלי של האדם נעשה מדעת עכורה - לא יוכל לקבל את אור העתיד.

יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך. ושהבקשה הזו תהיה באמת - מתוך היבדלות מכל השפעה חיצונית, מתוך דבקות מוחלטת בחכמת התורה. שהיא גילוי חכמתו ית'. והוא וחכמתו אחד - ודבקות בה היא דבקות בו יתברך.

מקור: שיחת השבוע 065 - פרשת שלח, ארץ ישראל, תשע"ח.

נערך על ידי תלמיד

ספרי מורנו הרב שליט"א

פירוש 'בלבבי משכן אבנה' על הספה"ק

מסילת ישרים (ג' כרכים)

דרך ה' - חלק א' אָזל

נפש החיים שער ד'

בעל שם טוב על התורה עם ספר 'להב אש'

ספרים וקונטרסים נוספים

ספר קול דממה דקה אָזל

בלבבי משכן אבנה - הכנה לשבת קודש אָזל

שאלות ותשובות - שאל לבי תשע"ח-תשע"ט

קונטרס וחי לעולם

תורת הרמז - על סדר הפרשיות אָזל

ספר ההתבודדות

עם פירוש על המספיק לעובדי ה' - פרק ההתבודדות

ספר עולם ברור

פני הלב עולמה הפנימי של אישה בימינו

פנימיות התורה

פירוש בלבבי משכן אבנה על פתחי שערים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על עץ חיים אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על רחובות הנהר אָזל

פירוש בלבבי משכן אבנה על קל"ח פתחי חכמה אָזל

ספרים מתורגמים

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לאידיש אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לצרפתית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה חלק א - בתרגום לספרדית אָזל

ספר בלבבי משכן אבנה א - בתרגום לרוסית אָזל

סדרת בלבבי משכן אבנה

בלבבי משכן אבנה - ט' חלקים

בלבבי משכן אבנה על מועדי השנה (ב' כרכים)

בלבבי משכן אבנה על התורה - תשס"ו (ב' כרכים) אָזל

סדרת "דע את"

דע את עצמך - הכרת הנפש

דע את נפשך - בנין כוחות הנפש

דע את הרגשותיך - עולם ההרגשה

דע את מחשבותיך - עולם המחשבה

דע את דמיוןך - עולם הדמיון

דע את נשמתך - גילוי הנשמה

דע את הויתך - גילוי הוית הנפש

דע את מנוחתך - מנוחת הנפש

דע את גאולתך - גאולת הנפש הפרטית

דע את ביתך - בנין הבית היהודי

דע את ילדיך - חינוך ילדים

דע את תורתך - דרכי לימוד

דע את ביטחונך - ביאור דרכי הבטחון והשגתו

דע את חלקך ותן חלקנו

סדרת ארבעת היסודות

דע את מידותיך - מהות המידות - יסוד העפר אָזל

הכרה עצמית והעצמת הנפש

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח הריכוז

ארבעת היסודות - יסוד המים - תיקון כח התאווה

ארבעת היסודות - יסוד האש - תיקון כח הכעס

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח העצבות

ארבעת היסודות - יסוד העפר - תיקון כח השמחה

Building A Sanctuary In The Heart, Vol. 1-2

Getting To Know Your Self

Getting To Know Your Soul

Getting To Know Your Feelings

Getting Ready For Your Redemption

Getting To Love Your People

Getting To Know Your Home

Bilvavi – On The Path (Mesilas Yesarim)

Bilvavi – On The Holy Days

Bilvavi – On The Parsha (Bereishis-Shemos)

Bilvavi – On The Parsha (Vayikra-Devarim)

Building Yourself (Gateway to Actualizing Your Potential)

Gateways To Hashem (For Today's Jewish Woman)

Gateways to Revealing Hashem in Our Lives

Serenity (Developing Inner Calm in a Chaotic World)